

آموزش ریاضی دهم

(رشته‌های تجربی و ریاضی)

۹۰ پلاس

علی باشق - سعید جالی

■ این یک کتاب معمولی نیست!
چند صفحه بعده را بزنید تا بفهمید چگونه قرار است
همه کتاب درسی در آن به زبان ساده‌ای آموزش داده شود.

بِسْمِ
الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

به نام خداوند جان و فرد کزین برتر اندیشه برزنگزند

چگونه از این کتاب استفاده کنیم؟

کتاب‌های سری ۹۰⁺ (بخوانید نود پلاس)، مجموعه کتاب‌هایی با روش نوین آموزش است که دقیقاً مطابق با کتاب‌های درسی ریاضی دبیرستانی تازه، تألیف شده است. این کتاب‌ها شامل دو کتاب آموزش و کتاب آزمون (تست و تمرین) است. در یک کلام:

هدف کتاب آموزش ۹۰⁺، آموزش از طریق مثال و تمرین حل شده است.

هدف کتاب آزمون ۹۰⁺، آموزش و سنجش از طریق تست پله‌ای و تمرین پله‌ای است.

درباره کتاب آموزش ۹۰⁺

۱- در کتاب آموزش ۹۰⁺ همه مفاهیم کتاب درسی، با ذکر مثال‌ها و تمرین‌های حل شده، آموزش داده شده است. در این کتاب، صفحه به صفحه کتاب درسی شرح داده شده است. هیچ تمرین حل نشده‌ای در این کتاب وجود ندارد و بیش از هزار مثال و تمرین حل شده پیش روی شماست!

هر جا در این کتاب تصویر را دیدید، در کنارش عددی است که اشاره به صفحه خاصی از کتاب درسی می‌کند که قرار است توضیح داده شود.

۲- هر دانشآموزی (حتی ضعیف) اگر بخواهد ریاضی یاد بگیرد، می‌تواند با خواندن این کتاب، تحول خود را شروع کند. هر درس از مثال‌های ساده شروع می‌شود و همیشه پاسخ‌ها به ساده‌ترین زبان نوشته شده است.

گاهی حتی برای اینکه بتوانید مفهومی را مرور کنید، از سال‌های گذشته یادی شده است. هر جا تصویر را دیدید، یعنی مطالب ارائه شده در آن قسمت، مروری از سال‌های گذشته است. اگر آن مطالب یا مهارت‌ها را در ذهن دارید، نیازی به خواندن این قسمت‌ها ندارید.

۳- نکته مهمی که باید به آن اشاره کرد، پایین‌دستی طراحان کنکور به کتاب‌های درسی است. هر تست کنکور یا از کتاب درسی است یا از مفهومی برخاسته از کتاب درسی. برای اینکه بتوانید همه تست‌های کنکور را درست بزنید و یا از پس همه سوالات هر امتحان رسمی برآید، نیاز دارید که مفاهیم درسی را عمیق‌تر بخوانید.

هر جا در کتاب آموزش ۹۰⁺ تصویر را دیدید، یعنی قرار است با مبحثی عمیق‌تر از کتاب درسی آشنا شوید که ممکن است تستی در کنکور براساس آن طراحی شود. خواندن این مباحث فقط برای دانشآموزانی که دوست دارند در کنکور سراسری درصد بالایی بزنند و یا در امتحان ریاضی خود نمره کاملی کسب کنند، توصیه می‌شود. **راستی کیست که دوست نداشته باشد!**

۴- در کتاب آموزش ۹۰⁺ هر جا نیاز به اثبات مطلبی بوده است، به آن اشاره شده است. خواندن این اثبات‌ها فقط به دانشآموزانی توصیه می‌شود که می‌خواهند ریاضی کنکور را بالای ۸۰ درصد بزنند.

۵- کتابی ریاضی است؛ پس جدی است اما عجیب است که شاد است. فضای آموزشی کتاب پر است از داستان‌ها و تصاویر جالب که خواندن ریاضی را روان‌تر خواهد کرد. در طول کتاب با شخصیتی روباتی آشنا می‌شوید. روباتی که همراه شما زندگی می‌کند؛ روباتی که هم درس می‌خواند و هم نوجوانی می‌کند.

درباره کتاب آزمون ^{۹۰+}

۱- این کتاب خودش است! همان کتابی که هم سال‌ها منتظرش بودند! این کتاب فرهنگ تست‌زنی ریاضی‌тан را عوض خواهد کرد. مشکل کتاب‌های تست رایج این است که یا «بلدی و می‌زنی» و یا «بلد نیستی و نمی‌زنی»؛ اما در این کتاب به تو می‌گویند «اگر بلد نیستی روی اولین پله بایست که آسان‌تر بالا بروی» و «اگر بلد هستی روی پله‌های بالاتر بایست تا وقت را تلف نکنی».

۲- کتاب درسی ریاضی پایه دهم ۷ فصل و بیش از ۲۰ درس دارد. برای هر درس، در کتاب ریاضی آزمون ^{۹۰+} تست در سه سطح ۱ که آسان است، ۲ که متوسط است و ۳ که دشوار است، طراحی و یا از کنکور سال‌های قبل انتخاب شده است.

۳- تست هر درس در سه سطح ۱، ۲ و ۳ با نظم دسته‌بندی شده است به گونه‌ای که در هر سطح سه آزمون ۱۰ تستی وجود دارد. به این ترتیب اگر در یک سطح نیاز به آزمون‌های بیشتری داشته باشید، نباید نگران باشید. ساختار انتخاب تست‌ها مهندسی شده است به گونه‌ای که رفته رفته و آرام آرام از آزمون ۱ یک سطح به آزمون ۲ آن سطح و سپس به آزمون ۳ همان سطح سخت‌تر می‌شود. به این ترتیب آهسته آهسته (به روش درست) ریاضی یاد می‌گیرید.

۴- اگر می‌دانید که سطح شما چیست، یک راست بروید سراغ آزمون‌های سطح خودتان. اگر نمی‌دانید سطح‌تان چیست، می‌توانید دو استراتژی داشته باشید: از سطح ۱ شروع کنید و اگر آسان بود بروید بالاتر؛ و یا از سطح ۳ شروع کنید و اگر سخت بود بروید پایین‌تر.

۵- کم کم زمزمه‌هایی از اهمیت آزمون‌های رسمی کتبی شنیده می‌شود! خوب است که در کنار تست‌زنی درباره یک مبحث چند تمرین مرتبط هم حل کنید. برای این منظور در کنار هر آزمون ده تستی کتاب آزمون ^{۹۰+}، چند تمرین هم‌سطح آن قرار داده شده است.

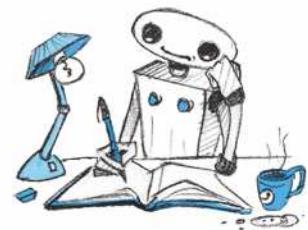
قدرتانی

لازم می‌دانیم از مدیرعامل محترم شرکت آموزشی، فرهنگی و انتشاراتی مبتکران جناب آقای یحیی دهقانی که امکان چاپ کتاب را فراهم آوردند و از مهندس هادی عزیززاده دیر محترم مجموعه که با راهنمایی‌های ایشان این کتاب تألیف شد، تشکر کنیم. از دکتر سحر قاجار، شایان رنجبرزاده و سینا صابری که نظرات تیزبینانه ایشان منجر به تعالی این اثر و رفع برخی نقایص شد و همچنین از امیرحسین ضابطی و کامیار بقا که با قلم شیوایشان به ما در نگارش پاسخ تشریحی آزمون‌های ^{۹۰+} یاری رساندند، قدردانیم. به علاوه از خانم‌ها ناهید صباحی (حروفچین و صفحه‌آرا)، مليحه محمدی، نازنین موفق، بهاره خدامی (گرافیست‌ها)، شیوا خوش نقش و ترنم قطاری (نمونه‌خوان) و نیز از تصویرساز و طراح جلد مجموعه کتاب‌های ^{۹۰+}، خانم دلارام دهرویه که در انجام این کار هنر را با صبر و حوصله در هم آمیخت، سپاسگزاریم. از مدیران و همکاران واحدهای تولید، فروش و IT مبتکران هم کمال تشکر را داریم.

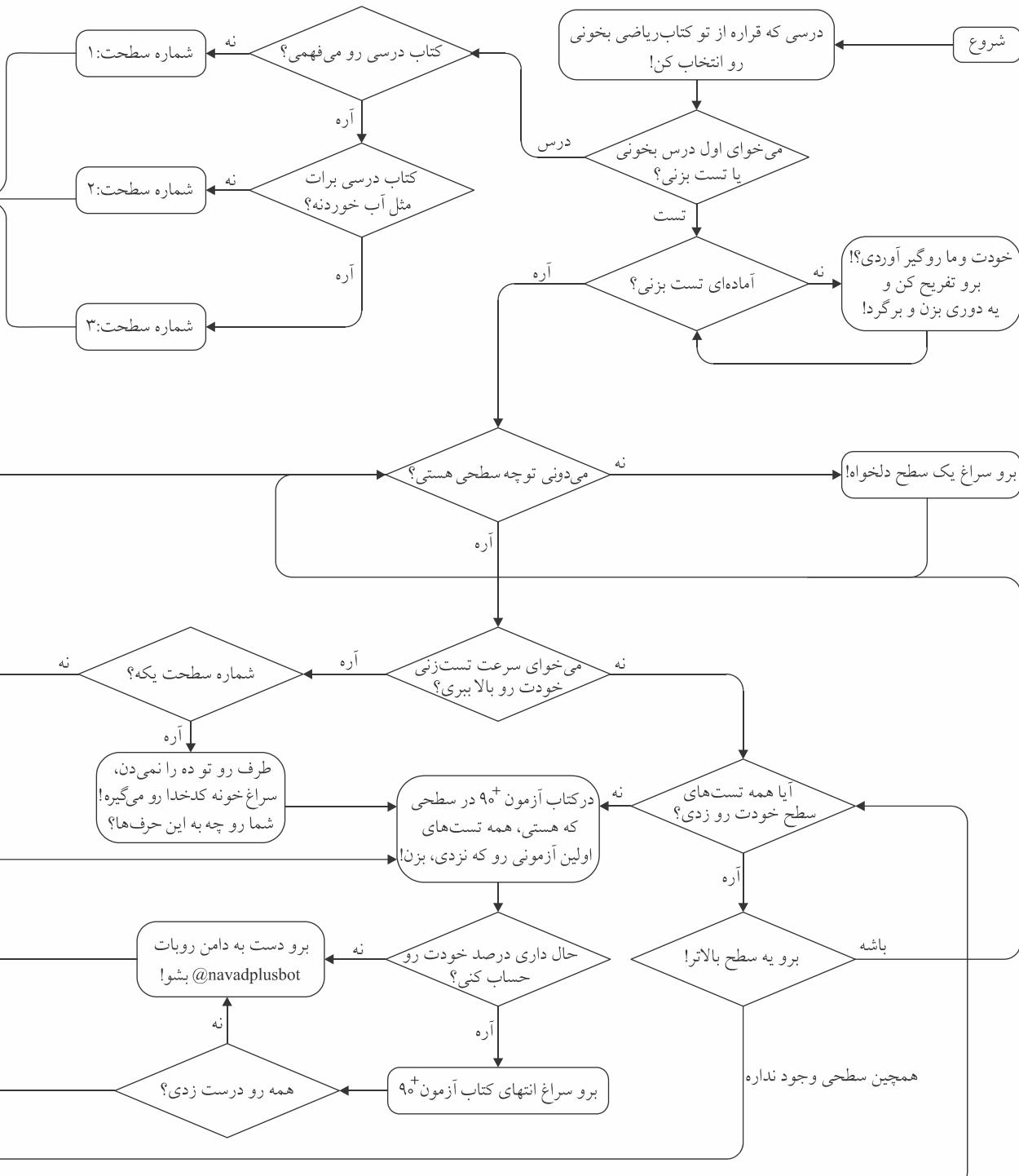
شایسته و بایسته است که این اثر را تقدیم کنیم به خانواده‌هایمان بهار، وحیده، بربنا، سورنا و صالح که شبانه‌روز درک کردند که طراحی و نوشتمن کتاب‌های ^{۹۰+} چه پروژه سنگینی است.

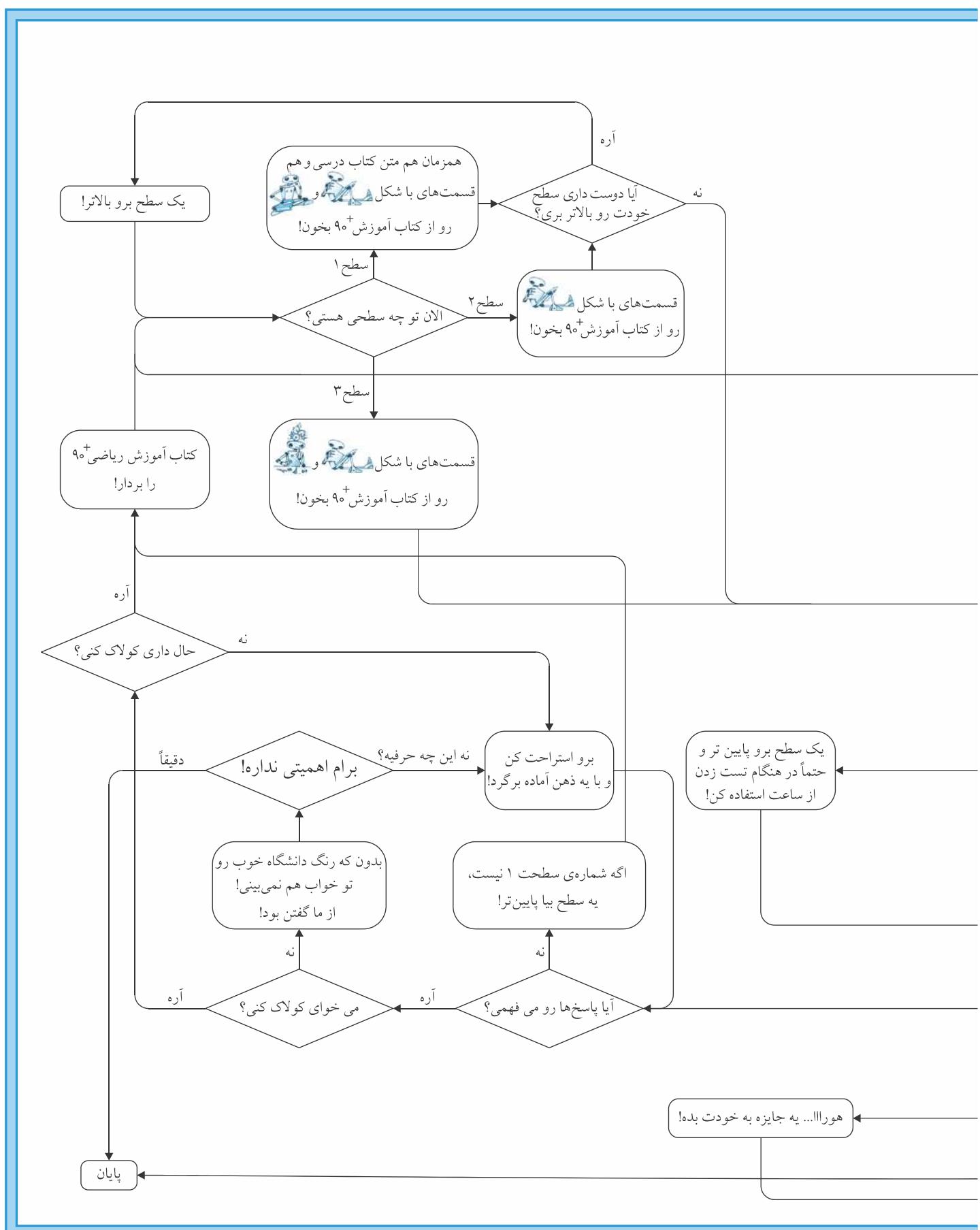
خوش باشید و از ریاضی خواندن لذت ببرید.

سعید جلالی - علی باشق

این نمودار به تو نشون میده چطور می‌تونی تو ریاضی پیشرفت کنی.

فهرست

صفحه

ارجاع

۱۸ نگاه به گزشته
۱۸ نگاه به گزشته
۱۸ نگاه به گزشته
۲۰ مربوط به صفحه ۲ کتاب درسی
۲۰ مربوط به صفحه ۳ کتاب درسی
۲۱ مربوط به صفحه ۳ کتاب درسی
۲۲ مربوط به صفحه ۴ کتاب درسی
۲۴ مربوط به صفحه ۴ کتاب درسی
۲۵ مربوط به صفحه ۴ کتاب درسی
۲۸ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۳۰ مربوط به صفحه ۵ کتاب درسی
۳۲ نگاه به گزشته
۳۲ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۳۴ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۳۵ نگاه به گزشته
۳۵ مربوط به صفحه ۹ کتاب
۳۶ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۳۷ نگاه به گزشته
۳۸ ارجاع به صفحه ۱ کتاب درسی
۳۹ ارجاع به صفحه ۹ کتاب درسی
۳۹ ارجاع به صفحه ۹ کتاب درسی
۴۰ ارجاع به صفحه ۹ کتاب درسی
۴۲ ارجاع به صفحه ۹ کتاب درسی
۴۲ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۴۳ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۴۵ ارجاع به صفحه ۱۰ کتاب درسی
۴۷ نگاه به گزشته
۴۷ نگاه به گزشته
۴۸ ارجاع به صفحه ۱۱ کتاب درسی
۴۸ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۵۱ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۵۲ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۵۳ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۵۵ مفهوم برقاسته از کتاب درسی

عنوان

- درس اول: مجموعه‌های متناهی و نامتناهی
 پیش‌زمینه
 مرور ده دقیقه‌ای
 نمادهای مجموعه‌ای
 مجموعه‌های اعداد
 اوپلین عدد بعدی
 بازه‌ها
 انواع دیگری از بازه‌ها
 اجتماع و اشتراک و تفاضل بازه‌ها
 معادلات بازه‌ای
 مجموعه‌های متناهی و نامتناهی
 نامتناهی بودن و زیرمجموعه
 نامتناهی بودن و تفاضل
 نامتناهی بودن و اجتماع و اشتراک
 نامتناهی عدد گویا و گنگ

درس دوم: متمم یک مجموعه

- مجموعه مرجع و متمم
 چهار رابطه متممی مشهور
 متمم متمم
 زنده باد نمودار مجموعه‌ها (۱)
 زنده باد نمودار مجموعه‌ها (۲)
 متمم $A \cup B$
 $A - B$
 متمم $A \cap B$
 سه رابطه کاربردی
 متناهی بودن و متمم
 دو مجموعه جدا از هم
 نمایش مجموعه‌ای دو مجموعه مجزا
 تعداد عضوهای اجتماع دو مجموعه مجزا
 تعداد عضوهای اجتماع دو مجموعه
 مجموعه شمارندها و مضارب
 لغتنامه
 آناتومی مجموعه‌ای
 رابطه متممی و انحصاری
 مجموعه‌های اندیس‌دار

عنوان

درس سوم: الگو و دنباله

الگو

جمله عمومی

انواع الگوهای شکلی

سه مهارت کار با الگوهای شکلی

روش‌های معرفی یک الگو

الگوی خطی

الگوهای خطی استاندارد و مساحتی

الگوی غیرخطی

یک الگوی مشهور: جمع اعداد فرد

دنباله

دنباله درجه ۲

تنوعی از دنباله‌ها

جمع اعداد متوالی

اشتراك دو دنباله

درس چهارم: دنباله‌های حسابی و هندسی

دنباله حسابی

دنباله حسابی در چه مسائلی ظاهر می‌شود؟

قدر نسبت دنباله حسابی

جمله عمومی دنباله حسابی

مقایسه دنباله حسابی - حسابی

گاهی نیاز به جمله اول نیست

بازخوانی جمله عمومی

نمودار یک دنباله حسابی

درج واسطه‌های حسابی

فرمول قدر نسبت دنباله حسابی

اعمال جبری روی یک دنباله حسابی

جمع و ضرب دو دنباله حسابی

زیردنباله‌های حسابی

گویا و گنگ بودن جملات دنباله حسابی

دنباله هندسی

دنباله هندسی در چه مسائلی ظاهر می‌شود؟

قدر نسبت دنباله هندسی

جمله عمومی دنباله هندسی

درج واسطه‌های) هندسی

نمودار یک دنباله هندسی

مقایسه دو دنباله حسابی - هندسی - هندسی

اعمال جبری روی یک دنباله هندسی

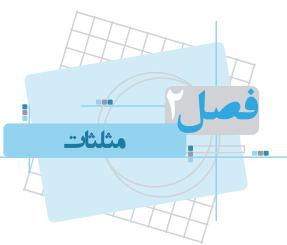
جمع و ضرب دو دنباله هندسی

زیردنباله‌های هندسی

ارجاع

صفحه

۵۷
۵۷	مربوط به صفحه ۱۴ کتاب درسی
۵۸	مربوط به صفحه ۱۴ کتاب درسی
۶۰	مربوط به صفحه ۱۵ کتاب درسی
۶۰	مربوط به صفحه ۱۵ کتاب درسی
۶۲	مربوط به صفحه ۱۶ کتاب درسی
۶۴	مربوط به صفحه ۱۶ کتاب درسی
۶۶	مربوط به صفحه ۱۷ کتاب درسی
۶۷	مربوط به صفحه ۱۷ کتاب درسی
۶۸	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۶۹	مربوط به صفحه ۱۸ کتاب درسی
۶۹	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۷۰	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۷۳	مربوط به صفحه ۲۰ کتاب درسی
۷۵	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۷۶
۷۶	مربوط به صفحه ۲۱ کتاب درسی
۷۶	مربوط به صفحه ۲۱ کتاب درسی
۷۷	مربوط به صفحه ۲۱ کتاب درسی
۷۸	مربوط به صفحه ۲۲ کتاب درسی
۷۹	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۸۱	مربوط به صفحه ۲۳ کتاب درسی
۸۲	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۸۳	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۸۴	مربوط به صفحه ۲۴ کتاب درسی
۸۶	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۸۸	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۸۹	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۹۰	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۹۱	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۹۲	مربوط به صفحه ۲۵ کتاب درسی
۹۲	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۹۳	مربوط به صفحه ۲۶ کتاب درسی
۹۴	مربوط به صفحه ۲۶ کتاب درسی
۹۵	مربوط به صفحه ۲۶ کتاب درسی
۹۶	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۹۹	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۱۰۰	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۱۰۲	مفهوم برداشت از کتاب درسی
۱۰۳	مفهوم برداشت از کتاب درسی

عنوان	ارجاع	صفحة
درس اول: نسبت‌های مثلثاتی	۱۰۶
تشابه	۱۰۶
تشابه دو مثلث قائم‌الزاویه	۱۰۷
تشابه دو مثلث متساوی‌الساقین	۱۰۷
تشابه دو مثلث متساوی‌الاضلاع	۱۰۸
کاربردهای تشابه	۱۰۸
دو ویژگی مثلث‌های قائم‌الزاویه	۱۰۹
تائزنانت و کتانزانت	۱۱۰
سینوس و کسینوس	۱۱۱
هندرسهٔ محاسبه نسبت‌های مثلثاتی	۱۱۲
تشابه و محاسبه نسبت‌های مثلثاتی	۱۱۴
یک محاسبهٔ کلاسیک	۱۱۵
سه تایی‌های فیثاغورسی را جدی بگیرید!	۱۱۵
نسبت‌های مثلثاتی زاویه‌های خاص	۱۱۶
اختلاط مثلث قائم‌الزاویه	۱۱۹
چند مسئلهٔ کاربردی	۱۲۱
مساحت	۱۲۲
قضیهٔ سینوس‌ها	۱۲۲
مساحت چهارضلعی	۱۲۳
مساحت چهارضلعی محدب	۱۲۴
یافتن طول اضلاع مثلث	۱۲۵
درس دوم: دایرهٔ مثلثاتی	۱۲۸
دایرةٌ مثلثاتي	۱۲۸
ربع	۱۲۹
زاویه‌های بزرگ	۱۳۰
نسبت‌های مثلثاتی زاویه‌های غیرجاده	۱۳۰
نسبت‌های مثلثاتی زاویه‌های مضرب 90°	۱۳۱
علامت نسبت‌های مثلثاتی	۱۳۲
بیشترین و کمترین مقدار سینوس و کسینوس	۱۳۳
کدام ربع؟	۱۳۵
مقایسهٔ نسبت‌های مثلثاتی	۱۳۶
دایرةٌ مثلثاتي در دستگاه مختصات	۱۳۷
شیب خط	۱۳۷
زاویه‌های بین خط و محور	۱۳۹
ارتباط تائزنانت و شیب	۱۴۰
دو خط عمود بر هم	۱۴۴
درس سوم: روابط بین نسبت‌های مثلثاتی	۱۴۶
نمادهای توانهای مثلثاتی	۱۴۶
معروفترین رابطهٔ مثلثاتی	۱۴۶

عنوان

نسبت‌های مثلثاتی زاویه‌های خاص
دو رابطه بسیار کاربردی
وقتی پای جبر باز می‌شود
اتحاد مثلثاتی
تمکیل یک اتحاد مثلثاتی
تشخیص ناحیه مربوط به زاویه

درس اول: ریشه و توان

مربع و مکعب
ریشه دوم و سوم
چهار نمونه مسائل خوانشی ریشه
کاربرد مهم ریشه دوم و سوم
محاسبه تقریبی ریشه سوم
ریشه مابین دو عدد صحیح
تعداد ارقام ریشه یک عدد
احجام تودرتو
ریشه چهارم
ریشه پنجم
دو محوری موازی
رادیکال (با فرجه ۲) روی دو محور موازی
رادیکال (با فرجه ۳) روی دو محور موازی
مقایسه توانها

درس دوم: ریشه nام

ریشه nام
 $\sqrt[n]{a^n}$ وقتی n فرد باشد
 $\sqrt[n]{a^2}$
 $\sqrt[n]{a^n}$ وقتی n زوج باشد
 $\sqrt[n]{a^n}$ محاسبات
 $\sqrt[n]{a^n} \times \sqrt[n]{b^n}$ ضرب رادیکال‌ها
 $\sqrt[n]{a+b}$ $\sqrt[n]{a} + \sqrt[n]{b}$ خارج کردن از رادیکال
 بردن به زیر رادیکال
 $\sqrt[n]{a+b}$ رادیکال رادیکال
 رادیکال‌های تودرتو
 پیچیده‌های ساده

ارجاع

مفهوم ۳ بر قاسه از کتاب درسی	۱۴۸
مربوط به صفحه ۳۴ کتاب درسی	۱۴۹
مفهوم ۳ بر قاسه از کتاب درسی	۱۵۰
مربوط به صفحه ۳۴ کتاب درسی	۱۵۱
مفهوم ۳ بر قاسه از کتاب درسی	۱۵۲
مفهوم ۳ بر قاسه از کتاب درسی	۱۵۳
مفهوم ۳ بر قاسه از کتاب درسی	۱۵۴
مفهوم ۳ بر قاسه از کتاب درسی	۱۵۵

گاه به گزشته	۱۶۰
مربوط به صفحه ۴۸ کتاب درسی	۱۶۰
مفهوم ۴ بر قاسه از کتاب درسی	۱۶۱
مربوط به صفحه ۴۸ کتاب درسی	۱۶۲
مربوط به صفحه ۴۹ کتاب درسی	۱۶۳
مربوط به صفحه ۴۸ کتاب درسی	۱۶۴
مربوط به صفحه ۴۹ کتاب درسی	۱۶۵
مربوط به صفحه ۴۹ کتاب درسی	۱۶۶
مربوط به صفحه ۴۹ کتاب درسی	۱۶۷
مفهوم ۴ بر قاسه از کتاب درسی	۱۶۸
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۶۹
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۷۰
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۷۱
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۷۲
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۷۳
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۷۴
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۷۵
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۷۶
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۷۷

.....	۱۷۹
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۷۹
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۸۰
گاه به گزشته	۱۸۱
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۸۲
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۸۳
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۸۴
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۸۵
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۸۶
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۸۷
مربوط به صفحه ۵۰ کتاب درسی	۱۸۸
مفهوم ۴ بر قاسه از کتاب درسی	۱۸۸
مفهوم ۴ بر قاسه از کتاب درسی	۱۸۹
مربوط به صفحه ۵۱ کتاب درسی	۱۹۰
مفهوم ۴ بر قاسه از کتاب درسی	۱۹۱
مفهوم ۴ بر قاسه از کتاب درسی	۱۹۲
مفهوم ۴ بر قاسه از کتاب درسی	۱۹۳

صفحة

صفحه

ارجاع

عنوان

۱۹۵
۱۹۵ مربوط به صفحه ۵۹ کتاب درسی

۱۹۷ مربوط به صفحه ۵۹ کتاب درسی
۲۰۰ مربوط به صفحه ۶۰ کتاب درسی
۲۰۱ مربوط به صفحه ۶۱ کتاب درسی
۲۰۳ مربوط به صفحه ۶۰ کتاب درسی
۲۰۴ مربوط به صفحه ۶۰ کتاب درسی
۲۰۵ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۰۵ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۰۶ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۰۷ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۰۹ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۱۰ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۱۰ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۱۱ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۱۲ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۱۳ مفهوم برقاسته از کتاب درسی

۲۱۵
۲۱۵ مربوط به صفحه ۶۲ کتاب درسی

۲۱۶ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۱۸ مربوط به صفحه ۶۳ کتاب درسی
۲۱۹ مربوط به صفحه ۶۴ کتاب درسی
۲۲۰ مربوط به صفحه ۶۴ کتاب درسی
۲۲۱ مربوط به صفحه ۶۴ کتاب درسی
۲۲۲ مربوط به صفحه ۶۴ کتاب درسی
۲۲۲ مربوط به صفحه ۶۵ کتاب درسی
۲۲۳ مربوط به صفحه ۶۶ کتاب درسی
۲۲۴ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۲۵ مفهوم برقاسته از کتاب درسی

درس سوم: توان‌های گویا
رشد باکتری

$$\frac{1}{a^n}$$

توان گویا

садه کردن رادیکال اعداد مثبت
قوایین توان گویا (قسمت اول)
قوایین توان گویا (قسمت دوم)

اشتباهیابی

توان روی توان روی توان

(The googol family) مقایسه اعداد رادیکالی وقتی همه چیز طبیعی است

مقایسه ریشه‌ها

مقایسه اعداد با توان گویا در حالت جزئی

مقایسه اعداد با توان گویا در حالت کلی
دنباله رادیکالی

$$\sqrt[n]{n}$$

معادله نمایی ساده

درس چهارم: عبارت‌های جبری
اتحاد مرکب

$$\frac{1}{x}$$

توان‌های x و

امان از تجزیه

اتحاد چاق و لاغر

تجزیه‌های امسالی

شمارنده و مضرب

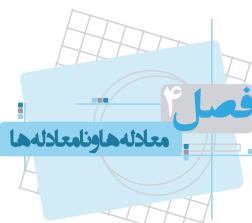
عبارت‌های گویا

گویا کردن مخرج کسر یک عدد

گویا کردن مخرج کسر یک عبارت جبری

محاسبات عددی بر مبنای اتحادها

محاسبات جبری بر مبنای اتحادها

فصل ۴ معادله‌های اوناهمعادله‌ها

۲۲۸
۲۲۸ مربوط به صفحه ۷۰ کتاب درسی
۲۲۸ مربوط به صفحه ۷۰ کتاب درسی
۲۳۰ مفهوم برقاسته از کتاب درسی
۲۳۱ مربوط به صفحه ۷۱ کتاب درسی
۲۳۱ مربوط به صفحه ۷۱ کتاب درسی
۲۳۳ مربوط به صفحه ۷۲ کتاب درسی
۲۳۵ مربوط به صفحه ۷۳ کتاب درسی
۲۳۶ مربوط به صفحه ۷۳ کتاب درسی

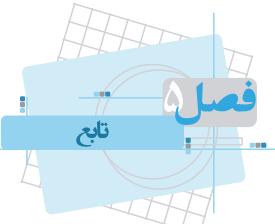
درس اول: معادله درجه دوم و روش‌های مختلف حل آن

- یک مدل‌سازی ساده
- معادله درجه دوم
- ریشه‌های معادله درجه دوم
- دو نکته ساده فوق العاده اساسی
- حل معادله درجه دوم به روش تجزیه
- حل معادله درجه دوم به کمک ریشه‌گیری
- روش هندسی ساختن مربع کامل
- حل معادله درجه دوم به روش مربع کامل

صفحة	ارجاع	عنوان
۲۳۸	مربوط به صفحه ۷۴ کتاب درسی	دلتا
۲۳۹	مربوط به صفحه ۷۴ کتاب درسی	حل معادله درجه دوم به روش فرمول کلی
۲۴۱	مربوط به صفحه ۷۵ کتاب درسی	ریشهٔ مضاعف
۲۴۲	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	کاربرد معادله درجه دوم
۲۴۷	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	معادله درجه دوم با طعم متفاوت
۲۴۸	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	مجموع ضریب
۲۴۹	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	ناهم‌علمات بودن a و c
۲۵۰		درس ۵۹: سهمی
۲۵۰	مربوط به صفحه ۷۸ کتاب درسی	سهمی
۲۵۰	مربوط به صفحه ۷۹ کتاب درسی	رو به بالا یا رو به پایین؟
۲۵۱	مربوط به صفحه ۸۰ کتاب درسی	رأس سهمی
۲۵۲	مربوط به صفحه ۸۰ کتاب درسی	محور تقارن سهمی
۲۵۴	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	رسم سهمی در چهار مرحله
۲۵۴	مربوط به صفحه ۸۰ کتاب درسی	رسم سهمی
۲۵۹	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	یک سهمی در کدام ناحیه است؟
۲۶۰	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	اطلاعات فرمول سهمی از روی نمودار
۲۶۲	مربوط به صفحه ۸۱ کتاب درسی	فرمول سهمی با سه نقطه
۲۶۲	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	فرمول سهمی با رأس و یک نقطه دیگر
۲۶۳	مربوط به صفحه ۸۱ کتاب درسی	معادلهٔ پرتاب یک جسم
۲۶۶	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	برخورد سهمی - سهمی و سهمی - خط
۲۶۸		درس ۶۰: تعیین علامت
۲۶۸	مربوط به صفحه ۸۳ کتاب درسی	تعیین علامت $ax + b$
۲۶۹	مربوط به صفحه ۸۵ کتاب درسی	تعیین علامت ضرب یا تقسیم دو عبارت خطی
۲۷۱	مربوط به صفحه ۸۶ کتاب درسی	تعیین علامت $ax^2 + bx + c$
۲۷۳	مربوط به صفحه ۸۷ کتاب درسی	تعیین علامت عبارت گویا
۲۷۶	مربوط به صفحه ۸۷ کتاب درسی	عبارت توان دار
۲۷۸	مربوط به صفحه ۸۸ کتاب درسی	مروری بر نامعادله
۲۷۹	مربوط به صفحه ۸۹ کتاب درسی	حل نامعادله خطی
۲۸۲	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	کاربردهایی از نامعادله خطی در اعداد طبیعی
۲۸۴	مربوط به صفحه ۸۹ کتاب درسی	حل نامعادله خطی دوگانه
۲۸۶	مربوط به صفحه ۹۰ کتاب درسی	نامعادله دوگانه محاصره در عدد
۲۸۶	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	دستگاه نامعادله
۲۸۸	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	قانون همسانی در نامعادله دوگانه
۲۸۹	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	کاربردهایی از نامعادله دوگانه در دستگاه نامعادله
۲۹۲	مربوط به صفحه ۹۰ کتاب درسی	نامعادله درجه دوم
۲۹۳	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	کاربردهایی از نامعادله درجه دوم
۲۹۴	مربوط به صفحه ۹۰ کتاب درسی	عبارت درجه دوم علامت ثابت
۲۹۶	مفهوم برگاسته از کتاب درسی	همیشه بالا
۲۹۷	مربوط به صفحه ۹۱ کتاب درسی	حل نامعادله در حالت کلی
۲۹۸	مربوط به صفحه ۹۱ کتاب درسی	قدر مطلق
۲۹۹	مربوط به صفحه ۹۲ کتاب درسی	نامعادله قدر مطلقی

عنوان

تبديل متن به معادله قدر مطلق
تبديل شكل به معادله قدر مطلق
سه حالت خامن
قدر مطلق و ريشهگيرى
نامعادلات دوگانه قدر مطلق
قدر مطلق های تودرتو
قدر مطلق های چندگانه

صفحة

ارجاع

۳۰۲	مربوط به صفحه ۹۳ کتاب درسی
۳۰۳	مربوط به صفحه ۹۴ کتاب درسی
۳۰۴	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۰۴	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۰۶	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۰۷	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۰۸	مفهوم برگاسته از کتاب درسی

۳۱۲
۳۱۲	مربوط به صفحه ۹۵ کتاب درسی
۳۱۳	مربوط به صفحه ۹۶ کتاب درسی
۳۱۵	مربوط به صفحه ۹۷ کتاب درسی
۳۱۶	مربوط به صفحه ۹۸ کتاب درسی
۳۱۷	مربوط به صفحه ۹۸ کتاب درسی
۳۱۹	مربوط به صفحه ۹۹ کتاب درسی
۳۲۰	مربوط به صفحه ۹۹ کتاب درسی
۳۲۴	مربوط به صفحه ۱۰۰ کتاب درسی

۳۲۵
۳۲۵	مربوط به صفحه ۱۰۱ کتاب درسی
۳۲۷	مربوط به صفحه ۱۰۲ کتاب درسی
۳۲۸	مربوط به صفحه ۱۰۲ کتاب درسی
۳۲۹	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۳۰	مربوط به صفحه ۱۰۳ کتاب درسی
۳۳۴	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۳۴	مربوط به صفحه ۱۰۴ کتاب درسی
۳۳۸	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۴۱	مربوط به صفحه ۱۰۴ کتاب درسی
۳۴۳	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۴۵	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۴۶	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۴۶	مفهوم برگاسته از کتاب درسی

۳۴۸
۳۴۸	مربوط به صفحه ۱۰۹ کتاب درسی
۳۴۹	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۵۰	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۵۰	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۵۲	مربوط به صفحه ۱۱۰ کتاب درسی
۳۵۴	مربوط به صفحه ۱۱۰ کتاب درسی
۳۵۶	مفهوم برگاسته از کتاب درسی

درس دو:

دامنه و بُرد

تابع دنباله

نمایش جبری تابع

تشخیص تابع بودن یک رابطه (نمودار پیکانی و جدول)

زوج مرتب

تعداد اعضای یک رابطه

أنواع نمایش‌های مختلف یک رابطه

تشخیص تابع بودن یک رابطه (مجموعه زوج مرتب)

مثال جالب توصیف یک تابع

درس سوم:

دامنه و بُرد توابع

تابع خطی

اکید بودن تابع خطی

رونده

دامنه و بُرد یک تابع خطی

تشخیص تابع بودن یک رابطه (نمایش جبری)

مسئله «هر»

بُرد بر مبنای دامنه

وارون تابع خطی

دامنه و بُرد داده شده

درس سوم:

تابع توابع

تابع چندجمله‌ای

درباره نمایش جبری یک چندجمله‌ای

به دست آوردن ضرایب یک چندجمله‌ای

سه مقداردهی خامن

تابع همانی

تابع ثابت

دامنه حداقلی

صفحه

ارجاع

۳۵۷	مربوط به صفحه ۱۱۱ کتاب درسی
۳۵۷	مربوط به صفحه ۱۱۲ کتاب درسی
۳۵۹	مربوط به صفحه ۱۱۲ کتاب درسی
۲۵۹	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۲۶۰	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۲۶۲	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۲۶۳	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۲۶۴	مربوط به صفحه ۱۱۴ کتاب درسی
۲۶۵	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۲۶۶	مربوط به صفحه ۱۱۴ کتاب درسی
۲۶۷	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۲۶۸	مربوط به صفحه ۱۱۵ کتاب درسی
۲۶۹	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۲۷۳	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۲۷۴	مفهوم برگاسته از کتاب درسی

۳۷۸	مربوط به صفحه ۱۱۹ کتاب درسی
۳۷۸	مربوط به صفحه ۱۲۰ کتاب درسی
۳۷۹	مربوط به صفحه ۱۲۰ کتاب درسی
۳۸۲	مربوط به صفحه ۱۲۰ کتاب درسی
۳۸۴	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۸۶	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۸۷	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۸۸	مفهوم برگاسته از کتاب درسی

۳۹۱	مربوط به صفحه ۱۲۷ کتاب درسی
۳۹۱	مربوط به صفحه ۱۲۸ کتاب درسی
۳۹۱	مفهوم برگاسته از کتاب درسی
۳۹۲	مربوط به صفحه ۱۲۹ کتاب درسی
۳۹۳	مربوط به صفحه ۱۲۹ کتاب درسی
۳۹۶	مربوط به صفحه ۱۲۹ کتاب درسی

۴۰۰	مربوط به صفحه ۱۳۳ کتاب درسی
۴۰۰	مربوط به صفحه ۱۳۷ کتاب درسی
۴۰۲	مربوط به صفحه ۱۳۷ کتاب درسی
۴۰۵	مفهوم برگاسته از کتاب درسی

۴۰۸	مربوط به صفحه ۱۴۲ کتاب درسی
۴۰۸	مربوط به صفحه ۱۴۶ کتاب درسی
۴۱۱	مربوط به صفحه ۱۴۶ کتاب درسی

عنوان

تابع قدر مطلق	تابع چندضابطه‌ای
تابع چندضابطه‌ای	مقدار یک تابع چندضابطه‌ای
دامنه یک تابع چندضابطه‌ای	دامنه یک تابع چندضابطه‌ای
تابع بودن یا نبودن چند ضابطه	تابع بودن یا نبودن چند ضابطه
تابع ماکریمم / مینیمم	معادله‌های چندضابطه‌ای
انتقال عمودی	انتقال عمودی
دامنه و بُرد در انتقال عمودی	دامنه و بُرد در انتقال افقی
انتقال افقی	انتقال‌های چندگانه
دامنه و بُرد در انتقال افقی	تعیین دامنه و بُرد
انتقال‌های چندگانه	دامنه و بُرد چندجمله‌ای‌های خاص
تعیین دامنه و بُرد	انعکاس عمودی

درس اول: شمارش

اصل جمع	اصل جمع
تعمیم اصل جمع	تعداد شمارنده‌های یک عدد طبیعی
اصل ضرب و تعمیم اصل ضرب	بودن یا نبودن، مسئله این است!
اصل تفربیق	اصل جمع + اصل ضرب

درس دوم: جایگشت

جایگشت	جایگشت
فاکتوریل	فاکتوریل
محاسبات فاکتوریلی	تعداد جایگشت‌ها
تعداد جایگشت‌ها	جایگشت‌های r شیء از n شیء

درس سوم: ترکیب

ترکیب	ترکیب
مجموعه‌ها	مجموعه‌ها
معادلات ترکیباتی	معادلات ترکیباتی

درس اول: احتمال یا اندازه‌گیری شانس	پیشامدهای تصادفی
	رخداد یک پیشامد

عنوان

متهم پیشامد

پیشامدها و برخی اعمال روی آنها

پیشامدهای ناسازگار

رجاءع

صفحة

- ۴۱۷ مربوط به صفحه ۱۳۵ کتاب درسی
۴۱۹ مربوط به صفحه ۱۳۴ کتاب درسی
۴۱۹ مربوط به صفحه ۱۳۵ کتاب درسی

درس دو: مقدمه‌ای بر عمل آمار، جامعه و نمونه

آمار و علم آمار

جامعه و نمونه

تبدیل داده به عدد

- ۴۲۳
۴۲۳ مربوط به صفحه ۱۵۳ کتاب درسی
۴۲۳ مربوط به صفحه ۱۵۵ کتاب درسی
۴۲۴ مفهوم برقاسته از کتاب درسی

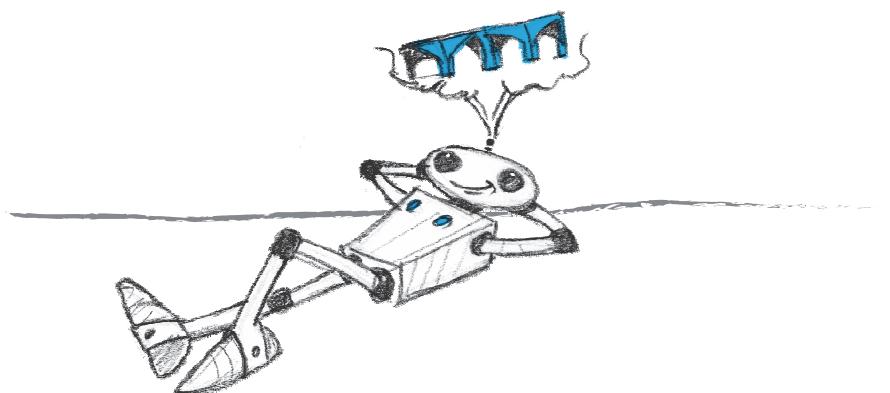
درس سوم: متغیر و انواع آن

متغیر و انواع آن، درس پر از کادرهای تعریفی

متغیرهای کمی و کیفی

در یک نگاه

- ۴۲۵
۴۲۵ مربوط به صفحه ۱۵۹ کتاب درسی
۴۲۵ مربوط به صفحه ۱۶۵ کتاب درسی
۴۲۵ مربوط به صفحه ۱۶۷ کتاب درسی

فصل

مجموعه، الگو و دنباله

درس اول

مجموعه‌های متناهی و نامتناهی

 پیش‌زمینه

هیچ پیز بزرگ شروع طوفانی در ذهن نمی‌ماند! پس با هم شروع می‌کنیم:

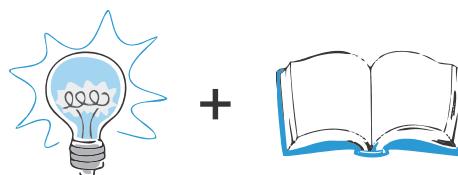
تعریف اگر $C = \{2, \{2\}, \{2, \{2\}\}\}$, $B = \{2, \{2\}\}$, $A = \{2\}$ کدام رابطه
تست‌گذاری سال‌های قبل است؟

$$B \subseteq C \quad (4) \qquad B \subseteq C \quad (3) \qquad A \in B \quad (2) \qquad A \subseteq B \quad (1)$$

پاسخ

مجموعه‌هایی که عضو شان مجموعه باشد، نه در کتاب درسی نهم، نه در کتاب درسی دهم و نه در کتاب درسی یازدهم وجود ندارند! از آنجایی که طراحان متعدد تست‌های کنکور پاییند به خط سیر کتاب درسی هستند، فکر می‌کنید چقدر این‌گونه تست‌ها مفید باشد؟

نکته روزگار را دریابید! کتاب‌ها عوض شده است.
چه بخواهید و چه نخواهید، طراحان محترم کنکور از دو منبع کمک می‌گیرند:

کتاب درسی شما خلاقیت و ایده‌پروری ناب خودشان

نکته همه تست‌ها و مطالب این مجموعه کتاب مطابق با آخرین تغییرات کتاب‌های درسی نگاشته شده است؛ و در طراحی تست‌ها با ایده‌پردازی تلاش شده است که خلاقیت طراحان محترم کنکور در نظر گرفته شود.

 مرور ده دقیقه‌ای
الف) مجموعه

یک مجموعه گردایه‌ای از تعداد اشیاء است.

نکته تکرار اعضا در یک مجموعه مهم نیست! برای مثال، دو مجموعه $\{2, 7\}$ و $\{2, 7, 7\}$ با هم مساوی هستند.

نکته ترتیب اعضا در یک مجموعه مهم نیست! برای مثال دو مجموعه $\{5, 2, 3\}$ و $\{2, 5, 3\}$ با هم مساوی هستند.

خواندن این قسمت برای یادآوری و پیدا کردن دید درست آموزش توصیه می‌شود.

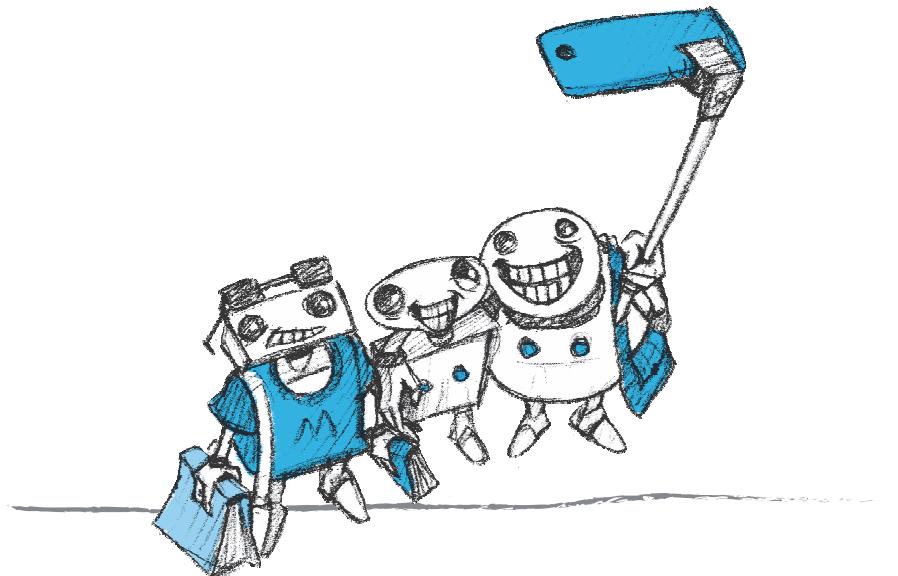

فصل ۱: مجموعه، الگو و دنباله

ب) نمایش یک مجموعه

یک مجموعه در کتاب درسی سال دهم به شیوه‌های متفاوتی نشان داده است.

نمایش مجموعه	مثال
نمایش کلاسیک اعضا	در این روش به همه یا بعضی از اعضای مجموعه اشاره می‌کنیم؛ مثلاً مجموعه $\{1, 2, 3, 4, \dots\}$ در صفحه ۲ کتاب درسی را نگاه کنید.
توصیف ریاضی اعضا	در این روش، خواص اعضای مجموعه را به زبان ریاضی بیان می‌کنیم؛ مثلاً مجموعه $\{x \in \mathbb{R} \mid -2 \leq x \leq 1\}$ در صفحه ۳ کتاب درسی را نگاه کنید.
توصیف کلامی اعضا	در این روش، خواص اعضای مجموعه را به زبان قابل تکلم بیان می‌کنیم؛ مثلاً مجموعه اعداد طبیعی کمتر از ۴ در فعالیت صفحه ۵ کتاب درسی را نگاه کنید.
نمایش نموداری مجموعه	در این روش، شکلی را به مجموعه نسبت می‌دهیم و اسم مجموعه را در نمودار می‌نویسیم. برای مثال، نمودار حاشیه صفحه ۲ کتاب درسی را نگاه کنید.
نمایش نموداری اعضا	در این روش، شکلی را به مجموعه نسبت می‌دهیم و اعضای مجموعه را در نمودار می‌نویسیم. برای مثال، نمودار حاشیه صفحه ۱۰ کتاب درسی را نگاه کنید.
نمایش عملگری	در این روش ابتدا مثلاً دو مجموعه معرفی می‌شوند و سپس مجموعه مورد نظر به عنوان اجتماع (یا اشتراک یا...) این دو مجموعه معرفی می‌شود. برای مثال کار در کلاس صفحه ۵ کتاب درسی را نگاه کنید.
نمایش بازه‌ای	این روش خاص برای نمایش مجموعه‌های خاص، از اعداد حقیقی استفاده می‌شود. در درس اوّل فصل ۱ کتاب درسی و در این کتاب، این نمایش آموزش داده شده است.
نمایش رابطه‌ای (یا تابعی)	این روش خاص برای نمایش مجموعه‌های خاصی استفاده می‌شود. در درس اوّل فصل ۵ کتاب درسی و در این کتاب، این نمایش آموزش داده شده است.

نمادهای مجموعه‌ای

این قسمت صرفاً برای دوره است.
می‌توانید به راحتی از آن بگذرید و یا
آن را با دقت بخوانید. خیالتان راحت
باشد. در این کتاب همه نیازهای
ریاضی شما در نظر گرفته شده است.

جالب است بدانید که درباره زیرمجموعه بودن، سه نوع نماد متفاوت وجود دارد که البته دو تای آنها در کتاب درسی استفاده نشده است:
 ۱) $A \subseteq B$ یعنی A زیرمجموعه B است.
 ۲) $A \subsetneq B$ یعنی A زیرمجموعه B است ولی آبا آن مساوی نیست.
 ۳) $A \not\subseteq B$ یعنی A زیرمجموعه B نیست.

عمولاً در کتاب‌های ریاضی،
مجموعه‌های اعداد را با فونت Double-Struck نشان می‌دهند؛
بنابراین صورت شناخته تر شده
مجموعه اعداد طبیعی \mathbb{N} است نه \mathbb{N} .

نماد	معنی	مثال
\in	عضو بودن	$2 \in \{1, 2\}$ یعنی ۲ عضو مجموعه $\{1, 2\}$ است.
\notin	عضو نبودن	$3 \notin \{1, 2\}$ یعنی ۳ عضو مجموعه $\{1, 2\}$ نیست.
$=$	مساوی بودن	$\{1\} = A$ یعنی A مساوی مجموعه $\{1\}$ است.
\neq	مساوی نبودن	$\{3\} \neq A$ یعنی A مساوی مجموعه $\{3\}$ نیست.
\emptyset	مجموعه تهی	$\emptyset = \{\}$ مجموعه تهی، مجموعه‌ای با هیچ عضو است. به عبارتی
\subseteq	زیرمجموعه بودن	$\{2, 5\} \subseteq \{2, 5\}$ یعنی مجموعه $\{2\}$ زیرمجموعه $\{2, 5\}$ است. به دو نکته زیر توجه کنید: ۱) $\{2, 5\} \subseteq \{2, 5\}$ درست است؛ زیرا هر مجموعه، زیرمجموعه خودش هم است. ۲) $\emptyset \subseteq \{2, 5\}$ درست است؛ زیرا تهی زیرمجموعه هر مجموعه‌ای است.

۲ مجموعه‌های اعداد

نام مجموعه	نماد مجموعه	نمایش مجموعه
اعداد طبیعی	\mathbb{N}	$\{1, 2, 3, \dots\}$ (و یا نماد \mathbb{N})
اعداد حسابی	\mathbb{W}	$\{0, 1, 2, 3, \dots\}$
اعداد صحیح	\mathbb{Z}	$\{\dots, -2, -1, 0, 1, 2, \dots\}$
اعداد گویا	\mathbb{Q}	$\left\{ \frac{m}{n} \mid m, n \in \mathbb{Z}, n \neq 0 \right\}$
اعداد گیگ	\mathbb{Q}'	همه اعدادی که نتوان آنها را به صورت نسبت دو عدد صحیح نوشت.
اعداد حقیقی	\mathbb{R}	$\mathbb{Q} \cup \mathbb{Q}'$

نکته به صورت زیرمجموعه‌ای، دو رابطه متفاوت برقرار است:

$$\mathbb{N} \subseteq \mathbb{W} \subseteq \mathbb{Z} \subseteq \mathbb{Q} \subseteq \mathbb{R} \quad \mathbb{Q}' \subseteq \mathbb{R}$$

نکته به صورت نموداری، دو نمودار متفاوت زیر برقرار است:

